

SRJMK 2021+

**Strategie rozvoje Jihomoravského
kraje 2021+**

**Pilotní projektové záměry s významným
uplatnění prvků konceptu SMART region**

OBSAH

Základní údaje.....	2
Představení pilotních projektových záměrů.....	3
Vzdělávání a sport.....	4
Rozvoj distančních způsobů výuky	4
Vytvoření aplikace podporující sportovní aktivity v Jihomoravském kraji.....	5
Zdravotnictví a sociální oblast.....	6
Využití nových technologií v oblasti tísňové péče	6
Zvýšení vybavenosti složek integrovaného záchranného systému defibrilátory	7
Dopravní infrastruktura a obslužnost území	8
Vytvoření dopravního modelu a jeho využití v praxi.....	8
Bezstarostné parkování	9
Instalace servisních stanic pro cyklisty	10
Konkurenceschopnost, podnikání, inovace a výzkum	11
Coworkingová centra.....	11
Životní prostředí, technická infrastruktura, rozvoj venkova a zemědělství	12
Vytvoření e-shopu regionálních potravin nebo gastronomického rozcestníku	12
Inteligentní zavlažovací režim	13
Veřejná správa, občanská vybavenost, kultura, cestovní ruch a bezpečnost	14
Zavádění principů Turismu 4.0.....	14
Rozvoj vysokorychlostního internetu	15

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název dokumentu:	Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+
Část dokumentu:	Pilotní projektové záměry s významným uplatnění prvků konceptu SMART region
Objednatel:	Jihomoravský kraj Žerotínovo nám. 449/3 601 82 Brno
Kontaktní osoby:	Ing. Pavel Fišer, Ph.D., Oddělení strategického rozvoje Mgr. Tomáš Kubíček, Oddělení strategického rozvoje

Zpracovatel:

Zpracovatelský tým:	Ing. Radovan Hauk, Jednatel Ing. Aleš Nechuta, M.A., Manager PhDr. Martin Hokeš, Manager Ing. Tomáš Křapáček, Senior Consultant Mgr. Tomáš Černý, Consultant Ing. Martin Kukačka, Digital Media Manager Bc. Thuy Linh Krejčí, Graphic Designer
----------------------------	--

Informace k době zpracování:

V první polovině roku 2020 zasáhla svět, Českou republiku a území Jihomoravského kraje pandemie onemocnění COVID-19 způsobená koronavirem SARS-CoV-2, který se z původního ohniska na území Číny rozšířil do Evropy a celého světa. Opatření nezbytná pro ochranu životů a zdraví obyvatel přijatá mnoha státy včetně České republiky nevyhnutelně narušila hospodářský a sociální vývoj i běžný život společnosti.

Jednotlivé části Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ (dále jen „SRJMK 2021+“), tedy zejména analytická část, strategická část, implementační část, pilotní projektové záměry a komunikační plán, vznikaly na základě zadání z roku 2019, tedy ještě před touto pandemií.

Vzhledem k platnosti SRJMK 2021+ do roku 2030, bude strategie na tyto události operativně reagovat, jakmile budou k dispozici detailní data, informace a zkušenosti z praxe k dopadům pandemie na všechny dotčené oblasti. Strategická část, implementační část a pilotní projektové záměry SRJMK 2021+ budou revidovány na základě skutečnosti s dostatečným časovým odstupem. Dle současných informací a úvah, by **revize a s tím související úpravy SRJMK 2021+ měly proběhnout v prvním čtvrtletí roku 2021.**

PŘEDSTAVENÍ PILOTNÍCH PROJEKTOVÝCH ZÁMĚRŮ

Předmětem tohoto dokumentu je představení celkem dvanácti pilotních projektových záměrů, které mají za cíl aplikovat chytrá řešení na celém území Jihomoravského kraje. Jejich úkolem je významně zkvalitnit život občanů, zlepšit podmínky pro rozvoj podnikatelského prostředí, stimulovat cestovní ruch, usilovat o zdravé a dlouhodobě udržitelné životní prostředí apod.

Projekty byly definovány na základě průběžné komunikace mezi Krajským úřadem Jihomoravského kraje a zpracovatelem Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ (dále také „SRJMK 2021+“), společností Moore Czech Republic s.r.o. Některé projekty pro Jihomoravský kraj nejsou zcela nové a již v omezené míře ve vybraných regionech nebo městech fungují, jiné záměry mohou být pro kraj zcela inovativní. Všechny dále uvedené pilotní projektové záměry však vychází z příkladů dobré praxe, jejichž aplikace přinesla pozitivní dopady ve městech a krajích ČR nebo v jiných regionech EU.

Cílem je býti krajem moderním, krajem, který nebude inovativní pouze v podnikové sféře, ale také v nekomerčním sektoru. Navrhované projektové záměry pak byly vybrány s ohledem na předpoklad jejich efektivnosti a aplikovatelnosti v praxi a v běžném životě, kdy musí být ku prospěchu významnému procentu obyvatel, podnikatelů, návštěvníků a dalším cílovým skupinám.

Záměry jsou definovány k vybraným strategickým cílům, resp. tematickým opatřením strategické části SRJMK 2021+. Níže uvedený výčet pak nemusí být zcela vyčerpávající, kdy Jihomoravský kraj očekává rozvoj sledovaného regionu i prostřednictvím dalších aktivit, které lze zařadit do chytrých řešení. V tomto kontextu představuje vybraných 12 projektů určitý směr, kterým se chce Jihomoravský kraj vydat. Níže uvedené záměry využívají inovativních řešení, asistivních technologií, mobilních aplikací, ale i moderních zařízení a infrastruktury. Pilotní projektové záměry¹ SRJMK 2021+ jsou následující:

1. rozvoj distančních způsobů výuky;
2. vytvoření aplikace podporující sportovní aktivity v Jihomoravském kraji;
3. využití nových technologií v oblasti tísňové péče;
4. zvýšení vybavenosti složek integrovaného záchranného systému defibrilátory;
5. vytvoření dopravního modelu a jeho využití v praxi;
6. bezstarostné parkování;
7. instalace servisních stanic pro cyklisty;
8. coworkingová centra;
9. vytvoření e-shopu regionálních potravin nebo gastronomického rozcestníku;
10. inteligentní zavlažovací režim;
11. zavádění principů Turismu 4.0;
12. rozvoj vysokorychlostního internetu.

¹ Některé navrhované pilotní projektové záměry jsou vhodné k efektivním řešení mimořádných situací, viz pandemie COVID-19.

VZDĚLÁVÁNÍ A SPORT

Rozvoj distančních způsobů výuky

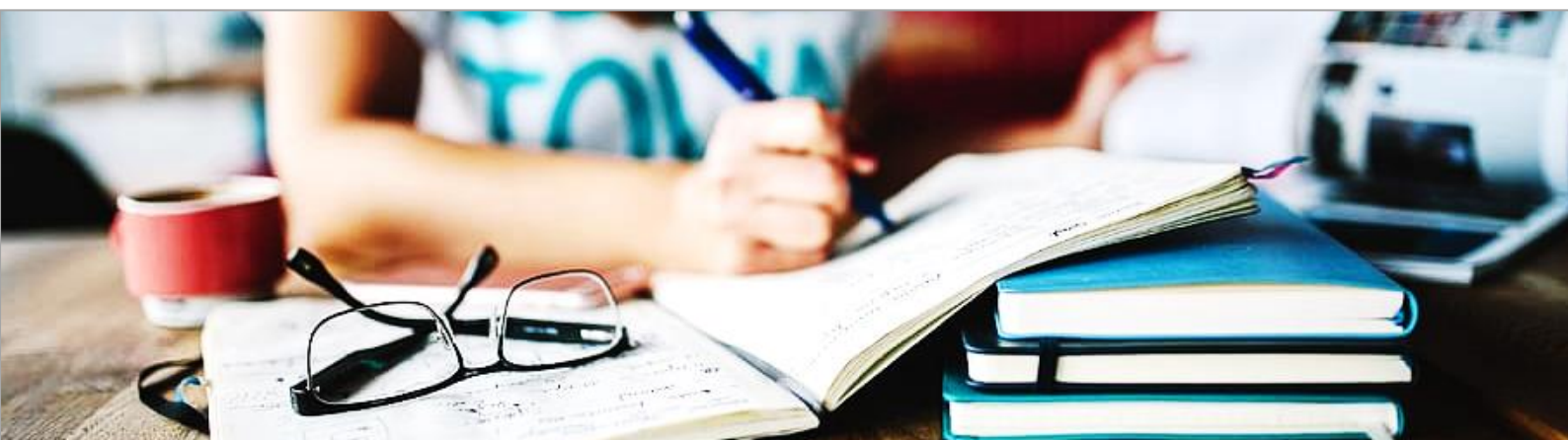
Specifický cíl 1.2 Rozvoj vzdělávání překonávající bariéry a nerovnosti

Tematické opatření: 1.2.3 Podpora rovného přístupu ke vzdělání a podpora začleňování (integrace) cizinců

Cílem Jihomoravského kraje je ve spolupráci se vzdělávacími institucemi rozvíjet kvalitní dálkové (distanční) způsoby výuky. S tím souvisí zvyšování technologické vybavenosti (počítačové vzdělávací programy, bezpečné komunikační kanály se žáky základních a středních škol a studenty vysokoškolských institucí apod.), která má umožnit kvalitní formu výuky a testování bez kontaktu žáka (studenta) a učitele (vyučujícího). S tím souvisí i podpora technického vybavení žáků (vzdělávací aplikace a programy, možnost časově omezeného zapůjčení aktivně nevyužívaných zařízení školy v případě, že domácnost nedisponuje vlastním stolním počítačem nebo notebookem apod.).

Cílem kraje je být připraven na situace, kdy není umožněno žákům a studentům fyzicky navštěvovat vzdělávací instituce. Kvalitním substitutem k prezenční formě vzdělávání pak může být řízené samostudium doplněné o online konzultace s vyučujícím. Cílem Jihomoravského kraje není nahrazovat současný systém výuky, ale být připraven na mimořádné situace, které se mohou týkat jednotlivce nebo celé společnosti, jež neumožňují vzdělávání pomocí standardních forem výuky.

Jihomoravský kraj má pomocí tohoto projektu za cíl zvyšovat flexibilitu regionální vzdělávací soustavy prostřednictvím podpory a rozvoje softwarové infrastruktury škol a školských zřízení v kraji. V oblasti zavedení moderních forem výuky bude kraj usilovat o spolupráci s regionálními vědeckými a vzdělávacími institucemi (např. Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity), školami a školskými zařízeními a dalšími zainteresovanými subjekty. V tomto kontextu bude kladen důraz na schopnost využívání moderních výukových prostředků, včetně interaktivních prvků, mobilních aplikací apod. tak, aby byly školy schopné se přizpůsobovat různým krizovým situacím bez nutnosti improvizace.

Vytvoření aplikace podporující sportovní aktivity v Jihomoravském kraji

Specifický cíl: 1.5 Zvýšení zájmu o pohyb a sport

Tematické opatření: 1.5.1 Zajištění široké nabídky sportovních aktivit

Tematické opatření: 1.5.2 Spolupráce v oblasti rozvoje sportu a jeho propagace

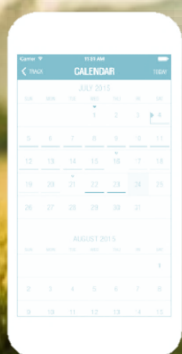
Cílem Jihomoravského kraje je efektivně informovat obyvatele a návštěvníky Jihomoravského kraje o sportovním dění v regionu. V tomto kontextu má vzniknout webový portál spolu s mobilní aplikací pro chytré telefony. Nejednalo by se přitom o pouhý seznam sportovních klubů a událostí. Webový portál a aplikace budou nástroji propagace a efektivní komunikace. V aplikaci a na webu budou moci jejich uživatelé přehledně nalézt informace o sportovních klubech, skupinách a sportovištích, a to včetně popisu, kontaktu, otevírací doby, pořádaných událostech apod. Jednotlivé informace tak nově nebude nutné dohledávat z několika zdrojů, ale budou přehledně prezentovány v rámci jedné aplikace.

Aplikace by v tomto ohledu přehledně prezentovala blížící se sportovní akce, jichž se může v aktivní či pasivní roli zúčastnit široká veřejnost. Dále by byla k dispozici mapa sportovišť s aktivními filtry, prostřednictvím čehož by bylo umožněno rychle nalézt například nejbližší tenisový kurt, a to včetně kontaktních údajů a odkazu na rezervační systém. Současně by prostřednictvím aplikace byly zveřejňovány informace o nábořech sportovních organizací nebo významných úspěších.

V případě významného posílení funkcionalit by mohly být součástí aplikace a webového portálu i motivačně propagační prvky (např. výzvy, které by se jedenkrát týdně aktualizovaly) nebo by mohla být aplikace doplněna o nástroj, kde by si sportovně aktivní obyvatelé mohli hledat své sportovní přátele za účelem společného trávení volného času (např. skupinové běhání). Zároveň by zde mohla být nabídka různých druhů cvičení s online praktickými ukázkami, což je vhodný nástroj k zapojení široké skupiny osob k pohybovým aktivitám (aktivní senioři, matky na rodičovské dovolené apod.).

Při vytvoření počáteční datové základny je v tomto kontextu žádoucí spolupráce s Českou unií sportu, která disponuje kvalitním pasportem sportovní infrastruktury v majetku sportovních organizací. Tento pasport by byl následně doplněn o primárně komerční poskytovatele sportovních služeb, které tato databáze postrádá.

Obdobné projekty realizovalo například hl. město Praha nebo statutární města Ostrava či Olomouc.

ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ OBLAST

Využití nových technologií v oblasti tísňové péče

Specifický cíl: 2.3 Realizace podmínek pro důstojné stárnutí

Tematické opatření: 2.3.2 Využití nových forem asistivních a inovativních technologií

Jihomoravský kraj vnímá inovace jako jeden z nástrojů, jak zvládnout předpokládané vyšší nároky na zdravotní a sociální péči v důsledku demografického stárnutí populace. V tomto kontextu kraj vnímá vysoký potenciál neinstitucionalizované formy sociálních služeb, kdy trendem budoucnosti bude vyšší podpora terénních forem péče s postupným vyšším využíváním nových a asistivních technologií, například v oblasti tísňové péče. Vhodným příkladem je náramková péče, která v řadě případů může sloužit jako forma prevence proti krizovým situacím (mezi klíčové funkcionality může patřit lokalizace uživatele, detekce pádů, nebo základní monitoring zdravotního stavu klienta). Kromě snížení zdravotních a cílových hrozeb u cílových skupin může být náramková péče využita i jako nástroj proti šíření COVID-19.

Tísňová péče je komplexní terénní sociální služba, jejímž hlavním cílem je snížit zdravotní a sociální hrozby rizikových skupin obyvatel. V roce 2030 by měl být celkový počet seniorů (osob starších 65 let) v kraji přibližně 270 tisíc, což odpovídá nárůstu o více než 30 tis. obyvatel oproti současnému stavu (rok 2019). Zároveň dochází k prodlužování délky života obyvatel kraje. V tomto ohledu lze očekávat významné zvýšení poptávky po sociálních službách a rostoucí výdaje na pokrytí těchto služeb z rozpočtu kraje.

Užívání tísňové péče nebo služeb s obdobným dopadem oddaluje potřebu navýšování kapacit jiných sociálních služeb, zejména domovů pro seniory. Provozní náklady na jedno lůžko v domovech pro seniory se pohybují okolo 0,5 mil. Kč/rok. Oproti tomu náklady na klienta tísňové péče již při celkovém počtu 1 000 uživatelů mohou klesnout na hodnotu až stokrát nižší. Při vyšším počtu uživatelů pak úspora na klienta roste. V případě investic do aktivace služby je vlastní provozní ztráta služby zanedbatelně malá, pokud dokáže takřka jakkoli oddálit potřebu pobytových sociálních služeb.

Mezi základní aspekty využití tísňové péče patří následující:

- služba je využitelná pro řadu uživatelů, kteří by bez ní využívali pobytové služby;
- technické možnosti koncových asistivních zařízení vysoce převyšují schopnosti uživatelů;
- technické možnosti koncových zařízení samy o sobě nejsou bariérou služby, ale zvyšují nároky na zácvik uživatele, operátory dispečinku a spolupracující subjekty v přímé péči.

Dalším pozitivem je rostoucí dostupnost koncových zařízení pro uživatele služby. Pro rozšíření asistivních technologií v terénních sociálních službách bude klíčová i sociální politika státu. Z pohledu financování a rozvoje tísňové péče je nutné zajistit financování prostřednictvím Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji. Tísňovou péči aktivně podporují např. významné městské části hlavního města Prahy.

Zvýšení vybavenosti složek integrovaného záchranného systému defibrilátory

Specifický cíl: 2.1 Vytvoření systému udržitelného zdravotnictví

Tematické opatření: 2.1.4 Rozvoj a modernizace technické infrastruktury a vybavenosti zdravotních služeb

Specifický cíl: 6.9 Zajištění vysokého standardu bezpečnosti obyvatelstva a majetku

Tematické opatření: 6.9.1 Podpora vybavenosti a zkvalitňování systému Integrovaného záchranného systému a jednotek sboru dobrovolných hasičů

Jihomoravský kraj má za cíl zvyšovat dostupnost a včasnost první pomoci pro občany, kteří se dostanou do krizové situace ohrožující život. Právě rychlost reakce je stěžejní z hlediska zamezení degenerativních procesů v organismu v situacích, kdy někomu selže krevní oběh. V Jihomoravském kraji je mimo nemocniční zařízení ročně postiženo náhlou srdeční příhodou přibližně 700 lidí, kdy při včasné zahájené a správně provedené resuscitaci pomocí automatizovaného externího defibrilátoru a masáži hrudníku, se naděje na přežití postiženého řádově pohybuje kolem 75 %.

Z tohoto důvodu je záměrem zvýšit distribuci a dostupnost automatizovaných externích defibrilátorů (zkr. AED). Kromě vozů zdravotnické záchranné služby je více než účelné jimi vybavit dopravní prostředky městské i státní policie nebo hasičské vozy. Cílem kraje je vytvořit odpovídající podmínky k poskytnutí rychlé pomoci dle principu „First Responders“ (anglické označení pro složky první reakce), tedy pokud existuje možnost rychlejšího dojezdu např. městské policie, má být hlídka k pacientovi s náhlou zástavou oběhu vyslána společně s posádkami záchranných vozů v sanitních vozech tak, aby se osobě v krizové situaci dostalo co nejrychlejší a kvalitní pomoci, jež zvýší pravděpodobnost úspěšné resuscitace. S každou minutou prodlevy resuscitace totiž klesá naděje na záchranu člověka přibližně o 10 %.

Kromě vybavení složek integrovaného záchranného systému je součástí tohoto projektu strategické rozmístění automatizovaných externích defibrilátorů na místech s vysokou koncentrací osob a vyšší pravděpodobností vzniku krizové situace (náměstí, velké podniky, obchodní domy, úřední budovy, plavecké bazény, domovy pro seniory apod.). Pokud dojde k náhlému selhání v blízkosti externího defibrilátoru, je možné, aby pacientovi dle instrukcí byla poskytnuta první pomoc při využití defibrilátoru ještě před příjezdem složek integrovaného záchranného systému. O rozmístění defibrilátorů má přehled dispečink zdravotnické záchranné služby, který je schopen při tísňovém volání k nejbližšímu z nich nasměrovat záchránce. V kraji je již nyní rozmístěn a využíván významný počet defibrilátorů. Na některých vytížených místech, kde dosud nejsou defibrilátory instalovány, lze uvažovat na základě analýzy potřeby posílení této sítě, jež může zachraňovat lidské životy. Nové přístroje by měly být zaneseny do interaktivní mapy <https://www.zachrankaapp.cz/cs/aed>.

Zvyšování vybavenosti složek integrovaného záchranného systému defibrilátory a jejich instalace na strategických místech je dobrou praxí mj. ve Vídni, ve které je k dispozici na 250 externích defibrilátorů umístěných ve veřejném prostoru.

DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA A OBSLUŽNOST ÚZEMÍ

Vytvoření dopravního modelu a jeho využití v praxi

Specifický cíl: 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje

Tematické opatření: 3.1.2 Vytvoření vhodných podmínek a podpora výstavby chybějících úseků klíčových silničních a dálničních spojení a zmírnění dopadů tranzitní dopravy

Tematické opatření: 3.1.3 Rekonstrukce regionální silniční infrastruktury a klíčových městských komunikací

Dopravní modely slouží k nalezení optimální varianty rozvoje dopravní infrastruktury a souvisejících systémů v kraji. V tomto kontextu je z hlediska efektivity rozhodovacích procesů nutné zajištění dostatečné datové základny, kterou poskytnou senzorické systémy, které mohou zaznamenávat dopravní intenzity na klíčových komunikacích. Proto je cílem kraje posílit síť senzorů a aktivně spolupracovat s dalšími zainteresovanými subjekty, jako je Ředitelství silnic a dálnic České republiky nebo KORDIS JMK, a.s., který zajišťuje chod integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje (dále také „IDS JMK“). Kromě informací o počtu a typech projetých vozidel by bylo totiž vhodné dále sbírat informace o velikostech a směrech proudů cestujících IDS JMK. Data by následně mohl využívat KORDIS při optimalizaci sítě IDS JMK. Zároveň by vybraná data mohla být zdarma zveřejněna pro využití dalšími subjekty.

Dopravní modely nachází široké využití při plánování výstavby dopravní infrastruktury (analýza potřeb a návrh koncepčních řešení) a posuzování přínosů a nákladů nových infrastrukturních, dopravně-organizačních a technických opatření. Data z těchto modelů poskytují kvalitní informační základnu za účelem analýzy dopadů při výstavbě nových silničních komunikací, zavedení linek veřejné dopravy, výstavbě záchytných parkovišť, významných center občanské vybavenosti a služeb s očekávanou vysokou koncentrací osob, nebo při zavádění dopravních omezení. Senzorické systémy mohou sloužit i v jiných segmentech, např. při sledování dopravy v klidu.

Společností vytvářejících dopravní modely působí na českém trhu několik, lze jmenovat např. společnost Innoconnect, která se podílí na vytváření dopravních modelů pomocí senzorických čidel např. ve městě Plzeň nebo v belgických Flandrech. Samosprávy pak využívají data při rozhodování o investicích do dopravní infrastruktury, při plánování dopravních uzavírek nebo při plánování významných kulturních akcí a zajištění odpovídající dopravní dostupnosti. Výrobou senzorů se zabývá například česká společnost Cross.

Dopravní modely jsou pak vhodné pro:

- měření a modelování intenzity dopravy;
- hodnocení variantních řešení z hlediska dopravního zatížení;
- prognózování dopravy v případě různých scénářů;
- plánování investic a uzavírek.

Bezstarostné parkování

Specifický cíl: 3.2 Zvýšení obslužnosti území a efektivní Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje

Tematické opatření: 3.2.2: Výstavba efektivně umístěných přestupních terminálů vč. výstavby a rozvoje sítě záchytných parkovišť a služeb pro další formy navazující dopravy

Jihomoravský kraj má za cíl zvýšit komfort svým občanům a návštěvníkům, a to pomocí zavádění principů inteligentních systémů pro dopravu v klidu. Kraj je vlastníkem devíti nemocnic, které mají přidružená a celoročně dostupná parkoviště otevřená pro širokou veřejnost, kdy po dobu návštěv u lékařů je komplikací nepřehlednost o volných parkovacích místech. To vede k situacím, kdy jsou místa obsazena a dojíždějící řidiči nemají informace o volných parkovacích místech a krouží celým areálem.

Tomu by se dalo předcházet provozováním systému chytrého parkování (placeného, nebo neplaceného), který by pomohl vyřešit celou situaci. Jedná se o nástroje, které shromažďují data o dostupnosti parkovacích míst a pak tyto informace ukazují na zobrazovacích tabulích před vjezdem na parkoviště každému, kdo jej chce využít. Tento přístup pomáhá krátit čas příjíždějících řidičů a zároveň dopomáhá v reálném čase efektivněji spravovat parkovací prostory, což může mít pozitivní dopady na kvalitu ovzduší v celém prostoru tím, že dochází ke snížení zbytečné automobilové dopravy. Projekt bezstarostného parkování je vhodný pro nejrůznější veřejné instituce, jako jsou muzea, galerie, kulturní a technické památky v majetku kraje, která mají přidružené parkoviště a jsou otevřená.

K projektu je nutné zpracovat analýzu stavu parkovacích míst a jejich zabezpečení u jednotlivých krajských příspěvkových organizací a na základě toho navrhnout formu a zajištění pilotního projektového záměru. V uzavřených garážích pak může být vhodnou formou tohoto projektu vytvoření systému navádění na volná parkovací místa. Ten pracuje např. na systému senzorických systémů, kdy čidla detekují a vyhodnocují obsazenost jednotlivých parkovacích míst. Stav obsazenosti je signalizován prostřednictvím indikačních osvětlení a data může zobrazovat na zobrazovacích tabulích. Tímto systémem může být řidič hned u vjezdu nasměrován na místo, kde se aktuálně nachází volné parkovací místo.

Instalace servisních stanic pro cyklisty

Specifický cíl: 3.1 Kvalitní dopravní síť kraje

Tematické opatření: 3.1.4 Rozvoj a rekonstrukce sítě bezpečných cyklostezek včetně doprovodné infrastruktury

Specifický cíl: 6.8 Zajištění dostatečné úrovně infrastruktury pro potřeby cestovního ruchu

Tematické opatření: 6.8.1 Zajištění dostupnosti turistických cílů udržitelnými formami dopravy

Jihomoravský kraj je druhým nejnavštěvovanějším krajem, ve kterém se počet návštěvníků dynamicky zvyšuje. Kraj navštívilo v roce 2018 více než 2 miliony osob, což je více než dvojnásobek oproti roku 2013. Významně přitom roste počet domácích návštěvníků, jejichž podíl se zvyšuje. Kraj má z hlediska cykloturistiky co nabídnout. Kromě významných přírodních, kulturních a historických cílů je území kraje protkáno již nyní četnou sítí cyklostezek včetně úseků evropské sítě cyklotras EuroVelo. Cykloturistika nebo rekreačně-adrenalinová cyklistika (např. v centrech a parcích se stezkami pro horská kola, tzv. *singletraily*) je přitom na vzestupu, což se pozitivně projevuje i na návštěvnosti kraje.

Jihomoravský kraj se dlouhodobě věnuje podpoře cykloturistiky, od propagace po rozvoj cyklistické infrastruktury. V tomto kontextu by kraj rád významně zkvalitnil svou doprovodnou infrastrukturu instalací servisních stanic na strategických (vysoce navštěvovaných) místech. Ty vytváří podmínky pro běžnou údržbu cyklistických kol, ale i základní opravy (např. rychlé nahuštění duše). Vybavení je dále vhodné i pro servis kočárků, invalidních vozíků, koloběžek, handbiků, skateboardů apod., opatření tedy cílí na skutečně širokou skupinu osob. Instalací stanic dojde rovněž k podpoře individuální dopravy a zvýšení kvality podmínek pro další rozvoj cykloturistiky.

Servisní stanice pro cyklisty je pak s ohledem na jejich dostupnost vhodné umisťovat například na křižení cyklostezek a cyklotras, do blízkosti turistických cílů, v blízkosti odpočívadel nebo turistických informačních center.

KONKURENCESCHOPNOST, PODNIKÁNÍ, INOVACE A VÝZKUM

Coworkingová centra

Specifický cíl: 5.2 Úspěšné místní firmy a podnikatelé

Tematické opatření: 5.2.1 Vhodné podmínky pro vznik a rozvoj podnikání

Coworkingová centra představují moderní způsob sdílení pracovního prostoru pro podnikatele, obchodníky, grafiky, programátory, zástupce neziskových organizací a jiné subjekty, kteří nezávisle na sobě vykonávají běžnou práci. Zpravidla se jedná o plně servisovaná pracovní místa, která nabízí pracovní komfort a umožňují pracovat v tvůrčím a příjemném prostředí, kdy nedochází k sociální izolaci v bytě či kanceláři.

Coworking nabízí kvalitní a ekonomicky výhodné prostory pro začínající podnikatelské subjekty, pro které není efektivní pronajmout si vlastní prostory a vynakládat další náklady spojené s jejich provozem a zařízením. Zároveň tato centra přináší efektivní způsob využití vnitřních prostor, která nejsou každodenně v průběhu celého roku plně využívána. Základním předpokladem je vybavenost centra kancelářským nábytkem a běžným mobiliářem, připojení k internetu a zajištění obsluhy centra. Vysoká koncentrace osob z různých zdánlivě odlišných oborů zároveň stimuluje inovační potenciál a šíření myšlenek. Coworkingová centra mohou mj. flexibilně využívat také zaměstnanci dojíždějící za prací, pro které by se mohla centra stát pracovišti v místě bydliště.

Podpora coworkingových center je rovněž ukotvena v Akčním plánu Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2021 a 2022. Centra by se v tomto kontextu měla zaměřit na specifické potřeby daného regionu a konkrétní lokality.

Coworkingová centra již fungují například v Brně (Impact Hub a další). Cílem kraje je však rozšíření center i v menších městech, čímž by mělo dojít ke stimulaci intenzity podnikatelské aktivity. Centra by měla nejprve vznikat v okresních městech Jihomoravského kraje, u kterých lze očekávat vyšší zájem o tyto služby, nicméně kraj bude podporovat vznik těchto center i v menších městech s ohledem na efektivitu a místní poptávku. V tomto kontextu by se coworkingová centra mohla rozšířit i do sociálně a hospodářsky znevýhodněných oblastí, kde by mohla vytvářet vhodné podmínky pro stimulaci podnikatelských aktivit.

V menších městech již vznikla coworkingová centra například v Humpolci (Coworkingové družstvo Spolu) nebo v Havlíčkově Brodě (Hubbr). Obdobná centra fungují i v Dolním Rakousku, které se přímo podílí na financování sítě coworkingových center (Büros und Coworking in Niederösterreich).

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, ROZVOJ VENKOVA A ZEMĚDĚLSTVÍ**Vytvoření e-shopu regionálních potravin nebo gastronomického rozcestníku****Specifický cíl: 4.7 Podpora regionálních produktů**

Tematické opatření: 4.7.1 Zajištění nabídky a podpora prodeje kvalitních regionálních produktů

Tematické opatření: 4.7.2 Efektivní propagace regionálních produktů a podpora krátkých řetězců

Území Jihomoravského kraje je tradiční zemědělskou lokalitou a místní produkce je díky své kvalitě vyhledávána mezi obyvateli i návštěvníky kraje. Dlouhodobě přitom v České republice vzrůstá obliba farmářských trhů a na nich nabízených produktů. Obdobně se zvyšuje i obliba jihomoravských vín, kdy cílem kraje je tohoto pro kraj pozitivního klimatu využít a poskytnout pro místní regionální potraviny vhodnou platformu, která bude uživatelsky přístupná pro prodejce a atraktivní pro zákazníky.

Cílem kraje je v tomto kontextu vytvořit e-shop s regionálními produkty, kdy v kraji doposud získalo 80 produktů známku Regionální potraviny Jihomoravského kraje. Dále je v kraji vysoký počet vinařů a malých pivovarů – sládků, kteří by mohli prodávat svoje lokální produkty prostřednictvím tohoto e-shopu, což by mohlo zvýšit jejich marketingový dosah. V tomto kontextu může e-shop poskytnout vhodnou platformu pro lokální producenty k oslovení vyššího počtu potenciálních zákazníků, stejně jako posloužit k podpoře krátkých řetězců.

Vedle funkce samostatného e-shopu se může jednat i o více komplexní nástroj ve formě plnohodnotného rozcestníku pro obyvatele, návštěvníky Jihomoravského kraje a subjekty poskytující regionální potraviny nebo nabízející služby v gastronomické oblasti. Web může návštěvníky nasměrovat na místa, kde se pravidelně konají trhy s regionálními potravinami, do prodejen s místními potravinami, do restaurací, barů či kaváren. Příkladem dobré praxe je například www.gastrozlin.cz, který přináší komplexní informace o gastronomických zařízeních ve Zlínském kraji.

Inteligentní zavlažovací režim

Specifický cíl: 4.1 Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu

Tematické opatření: 4.1.2: Realizace opatření vedoucích ke zvládnutí rizik hydrologických extrémů

V posledních letech se v důsledku klimatických změn celá Česká republika a obzvláště pak Jihomoravský kraj potýká s výrazným suchem a s tím souvisejícím nedostatkem vody v krajině a v urbanizovaném prostoru. Jihomoravský kraj má za jednu z priorit zlepšit hospodaření se srážkovou vodou, zajistit její kumulaci a následně účelné využití ve prospěch veřejné zeleně, životního prostředí, resp. obyvatel a návštěvníků regionu.

Kraj je zřizovatelem řady příspěvkových organizací, které spravují majetek, jehož součástí jsou veřejně i neveřejně přístupné zahrady a parky. Většinou se jedná o zařízení sociálních služeb, zdravotnická zařízení, památky nebo školy. Nejnovější technologie umožňují inteligentní zavlažování zajišťované kumulací dešťových srážek pomocí místních retenčních nebo podzemních nádrží. Na ty pak navazují rozvody vody, které dešťovou vodu účelně dávkuje pomocí sítě snímačů (měří vlhkost půdy na konkrétních místech) tak, aby dodávaly jen potřebné množství vody pro konkrétní druhy dřevin a bylin a nedocházelo tak k plýtvání. Tímto postupem by bylo možné v některých případech významně snížit spotřebu pitné vody a využívat v plném rozsahu vodu srážkovou, která by jinak skončila v kanalizační soustavě a její potenciál by nebyl efektivně využit.

Vzhledem k závislosti kraje na pitné vodě z jiných regionů je z hlediska Jihomoravského kraje více než důležité, aby se kraj zabýval co možná nejvíce efektivními způsoby využití vody s ohledem na dlouhodobou udržitelnost a spokojený život obyvatel na jižní Moravě.

VEŘEJNÁ SPRÁVA, OBČANSKÁ VYBAVENOST, KULTURA, CESTOVNÍ RUCH A BEZPEČNOST**Zavádění principů Turismu 4.0****Specifický cíl: 6.7 Využití potenciálu atraktivit cestovního ruchu včetně míst s nižší návštěvností***Tematické opatření: 6.7.4 Podpora destinačních managementů a spolupráce aktérů v cestovním ruchu**Tematické opatření: 6.7.5 Zviditelnění Jihomoravského kraje v oblasti cestovního ruchu*

Rozvoj konceptu Turismus 4.0 je klíčovým nástrojem pro rozvoj služeb cestovního ruchu, budování pozitivního obrazu regionu, zvyšování příjmů z turismu a lepší organizaci a řízení turistické vytíženosti kraje. Cílem Krajského úřadu Jihomoravského kraje je implementovat na svém území vybrané principy digitálního inovačního hubu (dále také „DIH“) pro oblast turismu, jehož cílem je reagovat na pokračující proces digitalizace v rámci čtvrté průmyslové revoluce. Předmětem digitální strategie je pak využívat nástrojů Průmyslu 4.0 k rozvoji cestovního ruchu prostřednictvím níže uvedených funkcionalit a nástrojů (výčet není vyčerpávající):

- otevřených dat a cloudových služeb za účelem zkvalitňování služeb cestovního ruchu;
- virtuální nebo augmentované (rozšířené) reality a prohlídek;
- sběru a analýzy velkých dat za účelem měření kvality obsahu;
- optimalizace obsahu pro internetové vyhledávače a globální platformy;
- aplikace nástrojů řízení digitálního turistického obsahu;
- sensorických funkcí a sčítačů návštěvnosti v nejvíce navštěvovaných lokalitách.

Důvodem k aplikaci principů Průmyslu 4.0 v oblasti cestovního ruchu je generační výměna návštěvníků. Kromě tradičních klientů cestovních kancelářů se stále více zvyšuje podíl cestovatelů, kteří si celý svůj cestovatelský plán a zážitek plánují samostatně, zejména za použití internetových vyhledávačů. Tutu skutečnost potvrzují data Digitálního Inovačního Hubu Tourism 4.0, kdy až 74 % cestovatelů využívá globálních turistických platform za účelem vyhledání turistických cílů. Další výzvou je pak skutečnost, že s růstem jazykové gramotnosti je umožněno více lidem cestovat neorganizovaně, kdy moderní technologie umožňují dorozumět se bez základního jazykového vybavení po celém světě. V tomto kontextu je účelné zvyšovat jazykovou gramotnost v základních světových jazycích u personálu působícího v cestovním ruchu. Nové technologie a aplikace zároveň mohou návštěvníky upozorňovat na zajímavá místa a personalizovat nabídku služeb jejich preferencím.

Jihomoravský kraj by v tomto ohledu rád budoval pozitivní obraz regionu. K tomu je vhodné sledovat chování potenciálních návštěvníků, jejich preference a reakce ve vazbě na jednotlivé destinace. S vědomím těchto informací je pak možné efektivně přizpůsobovat služby cestovního ruchu současným a budoucím zákazníkům. Se znalostí svých předností a profilů návštěvníků je možné efektivně cílit marketingové aktivity a destinačně řídit turistické vytížení regionu. Příkladem dobré praxe je například Barcelona, která pomocí sensorických systémů řídí proudy turistů u významných památek. Jejich pohyb je sledován za účelem optimalizace městských služeb tak, aby byl negativní dopad turistického ruchu na místní obyvatele co nejnižší.

Rozvoj vysokorychlostního internetu

Specifický cíl: 4.5 Rozvoj občanské vybavenosti na venkově

Tematické opatření: 4.5.3 Rozvoj sítě komunikační infrastruktury ve venkovských oblastech

Specifický cíl: 6.4 Zajištění občanské vybavenosti a služeb pro obyvatelstvo

Tematické opatření: 6.4.3 Rozvoj a udržování funkčního stavu občanské vybavenosti obcí (včetně bezbariérového přístupu a vysokorychlostních informačních sítí)

Rozvoj vysokorychlostního internetu v lokalitách, které jsou jím doposud nepokryté a kam se do této chvíle nedařilo přilákat investory, je prioritou Jihomoravského kraje. V tomto kontextu existuje pro méně hustě zalidněné oblasti, které nejsou z pohledu investorů dostatečně atraktivní, riziko, že by mohly zůstat v důsledku nedostatečného přístupu k internetu dlouhodobě vyloučeny z hospodářského rozvoje regionu (problematika digital divide, digitálního vyloučení). Na potřebnost a rozvoj vysokorychlostního internetu a výstavbu sítí nové generace upozorňuje také Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (dále také „MPO“), které tyto oblasti vnímá jako prioritu z hlediska konkurenceschopnosti venkovských oblastí. I z toho důvodu byla k 4. 3. 2020 zveřejněna již čtvrtá výzva k dotačnímu programu Vysokorychlostní internet. Zavádění vysokorychlostního internetu zároveň vytváří vhodné podmínky pro práci z domu, kdy v době krizových situací (viz pandemie COVID-19) se může jednat o důležitý nástroj k udržení zaměstnanosti.

Jihomoravský kraj má za cíl podporovat zavádění vysokorychlostních sítí v obcích. V současnosti lze internet přirovnat k pátevní infrastruktuře (např. silnicím a železnicím). Jedná se o významný komponent v rozvoji konkurenceschopnosti regionu, který zvyšuje kvalitu života občanů a je stěžejní z hlediska nezvyšování současných disparit mezi metropolitními a venkovskými oblastmi.

Z dat Českého telekomunikačního úřadu rovněž vyplývá, že podnikatelské subjekty v elektronických komunikacích v České republice jsou z hlediska investic relativně aktivní v oblasti budování infrastruktury. Tyto investice však směřují zejména do regionů, kde již infrastruktura existuje a jde tedy pouze o její rozšiřování a zkvalitňování. Proto bude podpora kraje zacílena především na odlehlé venkovské oblasti, které tak často zůstávají bez kvalitního a rychlého přístupu k internetu.

Dle konference, která se uskutečnila dne 17. 9. 2019 pod záštitou Ministerstva průmyslu a obchodu a Hospodářské komory České republiky je pak „vysokorychlostní připojení a pokrytí bílých míst na mapě České republiky v současnosti jedním z prioritních témat, kterému se MPO bude i nadále aktivně věnovat. Pomocí dalších výzev z Operačního programu podnikání a inovace pro konkurenceschopnost hodlá napomoci rozvoji opomíjených regionů a zamezení dalšího odlivu obyvatelstva do městských aglomerací“. Význam kvalitního vysokorychlostního připojení se výrazně zvyšuje v kritických situacích dlouhodobějšího charakteru.

